No. 2847 Zaterdag 22 Mei 1937 54ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Drukker: B. L. Bogaers

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

Gebed, Wonder en Magie

Aanleiding, om iets te schrijven over dit onderwerp is een gesprek, wat we met iemand hadden over ons artikel over het bijgeloof, wat we enkele weken geleden hebben gepubliceerd.

Men ontneemt het Godsgeloof de adem en ontrooft aan de religie het pulserende leven, wanneer men de mensen afkerig maakt van het bidden, schreef de Univ.-Professor Dr. Albert Lang (München) destijds in een uitvoerig artikel in Schönere Zukunft". Het is derhalve begrijpelijk dat de strijd tegen de Religie en het Geloof steeds gepaard gaat met bestrijding van het gebed en zijn uitdrukkingsvormen. Eveneens is het te begrijpen, dat men zich bij deze aanval gaarne van het demagogische wapen van de spot bedient, dat men gelovige biddenden, kerkbezoekers en pelgrims in woord, beeld en lied caricaturiseert en als achterlijk en bijgelovig, als oudmodisch en muf hoont.

Bedenkelijk verschijnsel.

Bedenkelijk is het echter, dat ook in wetenschappelijke kringen de vooroordelen en misverstanden over het gebed niet zijn uit te roeien, zo vooral de beschouwing: bedoeld wordt hier het overwegend, mediterend gebed. Deze vorm van gebed zou zich niet verdragen met het wetenschappelijk wereldbeeld van de moderne mens.

Met ingenomenheid hebben wij enkele weken geleden een uitspraak gepubliceerd van de hoge Raad, waarbij een beschouwende orde van belasting werd vrijgesteld, als zijnde ten algemene nutte.

Maar daartegenover zien velen het grote nut van beschouwende kloosterorden niet in en het is vaak zelfs moeilijk overigens goede Katholieken daarvan te overtuigen.

Wat dat beschouwend gebed betreft, daarin wordt vaak een terugval in de magische denkmethoden der primitieven gezien. Het bidden, ter bedevaart gaan, processies waardoor men genezing van ziekten, hulp in nood en gevaar, gunstig weder enz. wil afsmeken, zouden in die mening ongeveer overeenkomen met de gewoonten der regenmakers en medicijnmannen, die door allerlei toverformules, trachten de goden of de natuurkrachten volgens hun wensen te beïnvloeden!

De gelovig biddenden bevinden zich echter in zeer goed gezelschap. Vele beoefenaars der natuurwetenschappen van grote beroemdheid: Newton en Boyle, Ampère en Volta, Robert Mayer en Fraundorfer, Pasteur en zovele anderen zijn het Geloof en het gebed trouw gebleven. Het uitvindersgenie van een Marconi heeft nog niet lang geleden in de pers voor de hele wereld bekend gemaakt: „Ik geloof aan de kracht van het gebed. Ik geloof daaraan niet slechts als trouw Katholiek doch ook als wetenschappelijk man," Maarschalk Radetzky en Veldmaarschalk Von Hindenburg wilden de ondersteuning door de biddende kolonnes in het vaderland niet missen.

Zij allen geloofden aan de kracht van het gebed, maar voorzeker niet aan zijn magische werkzaamheid, omdat het Christendom in de magie een grote dwaling tegen de religie ziet en in een gelijkstelling zijner religie met de „medicijnmanfilosofie", ook wanneer zulks zonder enige beledigende bedoeling geschiedt, een volstrekt onware beschuldiging ziet.

Domme beschuldiging.

Het geloof aan de kracht van het gebed zou — zo wordt gemeend — noodwendig de kracht der magie vooropstellen, omdat daarin het geloof aan wonderen in opgesloten zou liggen. Aan deze beschuldiging ligt een kern van waarheid, maar ook een ergerlijk misverstand ten grondslag.

Geheel foutief is de zeer verbreide mening, als zou de biddende de verhoring van zijn gebed verwachten van een op wonderbare wijze ingrijpen door God en zo dus een correctie of verstoring van de natuurwetten voor noodzakelijk zou houden. Een zo naïeve en onwaardige voorstelling van een eeuwig zich zelf corrigerende God zal men zelfs bij de anthropomorfistische, onfilosofische gedachtengang van eenvoudige volkeren niet ontmoeten.

Waar geloof.

De Katholiek gelooft, zo goed als de natuurvorser, aan de stelselmatige natuurlijke loop der dingen, hij gelooft echter niet aan de zuiver mechanische, door geen verstand geleide en geen doel nastrevende werkzaamheid der natuurkrachten. Ook de Katholiek erkent de onverbrekelijkheid der causaliteit, maar hij beperkt de gelding daarvan niet uitsluitend binnen het physische bereik. In de wijde, zeer gevarieërde werkelijkheid van de gelovige bidder zijn niet slechts bewegingsenergiën, warmtecaloriën en magnetische krachten werkzaam, maar ook geestelijke ideeën en ethische waarden.

De wereld is hem niet een mechanisch systeem van elkander kruisende atomen en sterren, doch ook een door de Geest doordrongen kosmos, die niet slechts van stralende lichtbronnen doch ook van geordende gedachten vervuld is en niet slechts door brute paardekrachten doch door een zorgende Wil beheerst wordt. Niet aan de dode materie, doch de levende Geest komt de eerste en oorspronkelijke causaliteit toe.

De laatste oergrond van alle zijn en werken kan derhalve niet door de mechanische natuurkracht en hare wetten gevormd worden, de natuurwet wijst op een constatering en formulering der bestaande orde en harmonie, geeft niet echter hare verklaring, zij toont slechts de zin, niet de grond van het gebeuren; de laatste oergrond is voor de Katholiek de absoluutheid van een willende Geest, een schenkend, zorgzaam Willen, kortom: hij gelooft aan de levende, persoonlijke God, aan Zijn allesomvattende almacht en overal werkzame causaliteit evenzo aan Zijn steeds waakzame Voorzienigheid en Voorzorg.

Uit dit geloof kan de mens bidden en op de werkzaamheid van zijn gebed vertrouwen zonder dat een wijziging of onderbreking der natuurwetten nodig is; immers de vooruitziende en vooruit zorgende God zag en had alle behoeften en noden, maar ook alle roepen en bidden van zijn met verstand begiftigde schepselen reeds van alle eeuwigheid voor zich, toen Hij de natuurkrachten met Zijn scheppend almachtswoord het aanzijn gaf en hare werkingen bepaalde. Dat is nu die wonderbare kracht des geestes dat ook de toekomst reeds als motief of doel tevoren werkzaam maken kan. God's alwetendheid en wijsheid staan er borg voor, dat in Zijn eeuwig wereldplan geen gebed, ook niet het geringste, onopgemerkt blijft.

De gelovig biddende heeft een enorme steun in zijn overtuiging, dat God groter is dan alle klein-menselijk denken en dat Hem wegen tot onbegrensde mogelijkheden opstaan. Er ligt veel filosofische waarheid en veel levenswijsheid in de door geen kleinmoedige twijfel geschokte gelovige, die al zijn gebeden en al zijn zorgen en moeilijkheden met ootmoed de almachtige Vader in de Hemel toevertrouwt met kinderlijke oprechtheid. Uit het levend Godsgeloof, niet uit het magisch bijgeloof is het vertrouwensvol bidden van het Christelijk volk te verklaren.

Magische wereldbeschouwing.

Hoe geheel verscheiden van de wondderbare, geheel gesloten eenheid en harmonie van het in God gelovige wereldbeeld is de magische wereldopvatting! De magische wereldbeschouwing is een vals en voorbarig antwoord op de vele vraagtekens en raadselen des levens; zij is gekenmerkt door een eigenaardige wanverhouding tussen werking en oorzaak. In stede van bij het zoeken naar de grond van de levensverschijnselen tot het eind te gaan, blijft de magiër halverwege bij het geloof aan geheime krachten staan, die buiten de physieke werkelijkheid en aan geen moraal gebonden werkzaam zijn.

De magische wereld is van zinloos en wetteloos werkende transcendente krachten doorweven en omringd, die zonder en tegen de natuurcausaliteit werkzaam zijn, die buiten de Goddelijke voorziening blijven en slechts voor onberekenbare toverachtige invloeden toegankelijk zijn. Iets onnatuurlijks en huiveringwekkends, iets demonisch en afgodisch bedreigt voortdurend de werkelijkheid en het leven van de magiër en verstoort zijn eenheid en ordening.

Wonderen worden niet afgebeden.

Het geloof aan de werkzaamheid van het gebed heeft ook niet het geloof aan wonderen tot ondergrond. Zeer zeker: de overtuiging van het geloof van wonderen behoort tot het wexen van het ware geloof.

Dat is het principiële onderscheid tussen de theïstische en de zuiver physieke wereldbeschouwing, dat deze laatste de natuurwet verabsoluteert, de andere echter, naar haar zijn en ontstaan ook aan hare werkzaamheid geen innerlijke noodzaak toeschrijft. God verandert de natuurwetten daardoor niet en Hij is niet wankel in Zijn besluiten. Hij zal ze ook niet verbeteren, want zijn Wijsheid heeft van eeuwigheid met alle mogelijkheden rekening gehouden en deze voorzien. Echter blijft het feit bestaan, dat God te gelegener tijd om hogere, buitennatuurlijke, of bovennatuurlijke doeleinden ingrijpt in de natuurlijke gang van zaken, zonder daardoor de natuurwetten op te heffen of te veranderen.

God toont daardoor dat Hij Heer en Meester der natuur is. Door het wonder toont Hij de mensen de Goddelijke oorsprong van een of ander gebod, openbaring of gunst. Het wonder is het onbedrieglijke, in de natuur ingestelde waarmerk van God, een in de wereld lichtend signaal des Heren. Naar Katholieke opvatting wil het wonder de orde in de natuur niet opheffen of verbeteren. Regen en zonneschijn, gezondheid en hulp verwacht de biddende Christen door de in het wereldplan opgesloten Goddelijke voorziening. Wonderen zijn uitzonderingen en dienen tot versterking van het geloof, tot beleving der zedelijke moraal.

Magie is a-moreel.

De magie is niet alleen een theoretische dwaling, doch ook een verkeerde, onverstandige en a-morele praktijk. Daardoor openbaart zij eerst recht hare onverzoenlijke tegenstelling tot het gebed. Van magie in eigenlijke zin spreken wij in gevallen, waarin de mens door toverkunsten met de door hem veronderstelde geheime buitennatuurlijke krachten in contact tracht te komen om zo het doel dat hij zich heeft voorgesteld, ten zijnen behoeve te bereiken.

Hij, die zich met magie bezig houdt, verwacht dat met behulp van bijzondere „met geheime kracht geladen" personen of door het aanwenden van tovermiddelen en toverspreuken, (analogie, „Kontagionszauber)" dat wat hij wenst gebeuren zal. Daar deze wensen gewoonlijk in tegenspraak zijn met de geboden van God en der H. Kerk en ook in strijd met de zedeleer, ligt aan de magie, bewust of onbewust, steeds een afgodisch, demonisch karakter ten grondslag. De magische tovenarij is derhalve niet slechts in lijnrechte tegenspraak met het gezond verstand en het causaal denken, het is ook een afval van de klare Godsidee en een zware zonde tegen de ware religie.

Magische handeling en gelovige gebedshouding zijn met elkander in volstrekte tegenspraak. In het gebed wendt de mens zich tot God, niet om God tot onze dienaar te maken voor ons doel, doch juist om onze dienstbaarheid en afhankelijkheid aan te God te betuigen. Het gebed is een huldiging der Goddelijke Majesteit en een erkenning Zijner opperheerschappij. Zo'n eerbiedige houding en gehoorzaamheidsbetuiging sluit noodwendig in zich, dat de al of niet-verhoring van het gebed in vol vertrouwen aan God wordt overgelaten.

Mogen de dreigende wolken nog zo duister over de biddende hangen en de vloed van de nood zo hoog gestegen zijn, dat hij dreigt te vergaan, zijn gebed tot de Vader in de Hemel zal immer sluiten met de nederige woorden: „Vader, niet mijn wil, maar Uwe wil geschiede". De uitwerking van het gebed wordt niet verwacht van magische dwang, doch van de vrije liefde van God; het gebed is een religieuze, een zedelijke act. Het is derhalve voor de Christen dan ook niet mogelijk, zoals bij de magische tovenaar, resultaat van zijn gebed te verwachten indien hij zich niet naar beste krachten van zijn verplichtingen tegenover God kwijt.

De ondervinding heeft geleerd, dat het gebed niet tot fatalisme voert, doch een diepere levensmoed en sterkte in leed en gevaar schenkt. Dat is dan ook wel gebleken bij de helden van het Alcazar. Zoals men dit heeft kunnen lezen waren die helden leden der Maria-congregatie en volbrachten dan ook met bijzondere ijver hun Katholieke plichten, zelfs in nood en gevaar. Het is voor onze lezer wel zeer duidelijk vanwaar zij die moed en dat uithoudingsvermogen hadden verkregen. De biddende mens is ook steeds een goed, edel, ridderlijk en dapper mens.

Dat zich de mens, in het bijzonder het eenvoudige volk, bij het bidden bij voorkeur van uiterlijke hulpmiddelen bedient, voorgeschreven formulieren, een bepaalde houding, heeft zijn grond niet in een of andere als geheimzinnig werkend veronderstelde kracht, welke aan die uiterlijkheden zou zijn verbonden, doch is een psychologische noodzakelijkheid en een paedagogische behoefte. Alles wat ons hart beroert dringt naar een zinnelijk waarneembare uitdrukking.

De oude eerwaardige gebruiken van het Katholieke gebedsleven, dat men vooral ziet tijdens de openbare eredienst, dus het celebreren der H. Mis, het toedienen der Sacramenten, enz. is niet uit magische bron ontsprongen doch heeft zijn ontstaan te danken aan hoge motieven, uit de natuurlijke behoefte om het geestelijke in woord, gebaar en zinnebeeld uit te drukken.

Het zijn dan ook geen magische wereldbeschouwing en dito practijken, welke de biddende Christen scheiden van de mechanisch-physische wereldbeschouwing van het moderne ongeloof, doch alleen het Geloof en de overgave vol vertrouwen aan de persoonlijke God.

Jan Erasmus Reyning

Dr. David van der Sterre; Zeer Aenmerkelyke Reysen gedaan door Jan Erasmus Reyning.
Bewerkt door L. C. Vrijman Amsterdam 1937 P. N. van Kampen & Zoon.

Curaçao heeft in de latere jaren zijn Jan Erasmusstraat gekregen en daardoor een blijvende hulde gebracht aan een man, die enkele jaren Curaçao voor hongersnood en ondergang heeft behoed.

Van het leven van deze Jan Erasmus Reyning was niet zo heel veel meer bekend, hoewel zijn zeer aenmerkelyke reysen waren te boek gesteld door D. van Sterre, Med. Doct. op Curaçao en in 1691 bij Jan ten Hoorn in Amsterdam waren uitgegeven.

In „den schryver deses werkes tot den leezer" ontvouwt van der Sterre de redenen, die hem genoopt hebben tot het schrijven van het boek. Zonder twijfel had hij de bedoeling de merkwaardige en afwisselende levensgeschiedenis van zijn vriend Reyning te publiceren, maar er schijnt bij hem ook nog een sterkere drijfveer in het spel te zijn geweest, n.l. het verlangen, uiting te geven aan zijn diepgevoelde dankbaarheid aan de man, die de inwoners van het eiland Curaçao zo gered had van hongerdood en volkomen ondergang, wiens naam hij daarom aan de vergetelheid wenste te ontrukken.

In dit voornemen is Van der Sterre echter ten dele slechts geslaagd, daar het boek nooit is herdrukt en langzamerhand zeer zeldzaam is geworden.

De reden hiervan is te zoeken in het boek zelf. Van der Sterre was een goed medicus; als dokter van het slavendepot van de Loffelijke West-Indische Compagnie heeft hij zich, naar het schijnt zeer verdienstelijk gemaakt; maar een schrijver was hij niet. De stijl van zijn boek was onbeholpen en duister en zijn verbastering van namen grenst aan het ongelofelijke. Op sommige plaatsen zelfs is zijn historie een kruiswoordenraadsel en daarom was het boek van Van der Sterre na enkele jaren totaal vergeten.

Thans heeft echter de Heer L. C. Vrijman Jan Erasmus Reyning's geschiedenis opnieuw verteld en uitgegeven; en er niet alleen een leesbaar, maar ook een betrouwbaar historieverhaal van gemaakt.

De Heer L. C. Vrijman, die als financieel agent van de Ned. Hand. Mij. tal van vertrouwensposities heeft bekleed in Indië en ook in Suriname enkele jaren financieel agent was bij Marienburg, heeft al zijn vrije ogenblikken gegeven aan de studie van de geschiedenis van het Nederlandse zeewezen. Hij schreef over vele reizen van de oude tijd en interesseerde zich bijzonder voor zover de slavernij hierbij betrokken was.

Voor zijn verdiensten op dit gebied werd hij indertijd benoemd tot lid van het Historisch genootschap.

We hebben dus hier te doen met de bewerking van een alleszins vertrouwbaar geschiedschrijver, wat duidelijk is uit de enkele nota aan de voet der bladzijden, maar vooral aan de zorg welke de Heer Vrijman heeft besteed om zijn heid in een zuiver historisch daglicht te stellen.

Dit blijkt vooral uit de briefwisseling met de overleden Curaçaose historicus Pater Euwens, aan wie Vrijman indertijd zijn handschrift ter correctie zond. In 1933 reeds schreef Vrijman, dat hij zo moeilijk voor zijn nauwkeurig bewerkte en gecomentarieerde studie van Dr. van der Sterrre een uitgever vinden kon. Of het thans voor ons liggende werk dezelfde studie is? Uit de aantekeningen van wijlen Pater Euwens, menen we te mogen besluiten dat Vrijman zijn studie heeft omgewerkt.

In alle geval hebben we thans voor ons liggen een prettig leesbaar boek en een zeer interressante studie over de zeeheld Jan Erasmus Reyning, die zeker in dapperheid, moed en karakter niet onderdoet voor zijn grote stadgenoot de Ruyter maar wie de omstandigheden niet zo gunstig waren, dat hij kon opklimmen tot admiraal van de vloot, hoewel hij zeker vele geschikte eigenschappen daartoe bezat.

Na een inleiding opent Vrijman zijn werk met een overzicht van Europa in Jan Erasmus tijd (1650 — 1700) wat een mooi inzicht geeft in de marine en de koopvaardijoorlogen en vooral de kaapvaart. We volgen dan verder het leven van Erasmus tot hij in 1673 vergunning krijgt van de Directeur Jan Donker op Curaçao „om op de Fransen en Engelsen te mogen kapen, roven, en stropen „Soo veel in 't in zijn magt was." En telkens kwamen nu op Curaçao, waar reeds velen van honger waren gestorven, zoveel schepen met buit binnen, dat er zelfs overvloed heerste en men „een oxhoofd wijn voor zes stukken agten kon bekomen."

Of Jan Erasmus zelf er zoveel voordeel uit had? Het doet tenminste zon-

derling aan te vernemen, dat terwijl hij bij een overval van de Engelsen het risico liep zijn schip en leven te verspelen en voor de Loffelijke Compagnie een waarde van 50.000 realen van achten geborgen had, hij nooit een cent bergloon daarvoor ontvangen heeft, ja zelfs dat de Compagnie hem nooit bedankt heeft voor de verleende hulp.

Merkwaardig is ook nog, dat bij gelegenheid van het huwelijk van Gouverneur Donker, Jan aan deze als huwelijksgeschenk aanbood twee schepen met levensmiddelen en stukgoed, die hij enige dagen tevoren bij de Iles des Saintes had buitgemaakt.

Het lukte Jan niet altijd even goed. En zo was hij eens gevangen genomen en naar Martinique gebracht, vanwaar hij echter met acht man in een open roeiboot wist te ontkomen en daarmee de reis aanving van Martinique naar Curaçao, een reis van 130 mijl. Met hun achten beschikten zij over 7 scheepsbeschuiten, 2 casavekoeken en een kruik wijn. De uitrusting van hun schip bestond uit een zeil en vier roeispanen. Na heel veel merkwaardigheden kwam men ten slotte via Coro, Maracaibo, Aruba enz. op Curaçao. Maar nu had Jan er toch genoeg van en hij nam passage op een schip dat naar Patria voer, waar hij na een afwezigheid van 9 jaren zijn familie in de beste welstand aantrof.

Maar veel rust had hij niet en spoedig vertrok hij weer met Binckes naar West Indië. En in 1678 is Jan Erasmus weer op Curaçao en belast met het commando over al de verdedigingswerken om d'Estree met zijn Franse vloot te ontvangen. Maar d'Estree kwam niet, daar zijn vloot op de Aves eilanden te pletter liep.

Jan vertrok nu weer naar Holland; maar aangezien daar juist de vrede van Nijmegen was gesloten, was er geen emplooi op de Statenvloot, waarom hij maar in de vrachtvaart ging en verschillende avonturen meemaakte in dienst van het Asiento van het huis Coymans, waarbij hij zelfs nog bijna in handen der Inquisitie gevallen was.

In zijn laatste levensjaren was Jan Erasmus extra-ordinaris Kapitein, in welke functie hij op het schip „Nijmegen" dat in stormweer tegen het schip „Vrede" botste, zijn zeemansgraf vond.

Met hem ging een vertegenwqordiger verloren van een ras zeelieden, dat Holland groot gemaakt had, doch dat reeds toen begon te verdwijnen.

„In Holland," zo besluit Vrijman, „is de naam van Jan Erasmus nagenoeg verdwenen. Echter is nog lang de traditie van de dappere zeeman onder de eenvoudige visserlui bewaard gebleven. Zo wordt verhaald hoe de bekende zeeofficier Koolemans Beynen eens op de beugelvisserij was gegaan. Over de geschiedenis onzer beroemde zeehelden sprekende, bleek Beynen, dat men de namen onzer grote zeehelden niet kende, wél hun daden. Echter was er een van de bemanning, die toch wilde tonen, dat hij er meer van wist. „Ja, Ja," zei hij „'t waren vrome zeehelden in die dagen. Daar heb je die Erasmus die te Rotterdam staat."

Erasmus de wijsgeer, daar had men nooit van gehoord, maar Erasmus de vrome zeeheld, dat was wat anders.

„Ook op het eiland Curaçao", aldus Vrijman, „weet men nog van Jan Erasmus te vertellen en van de grote schatten, die in de nog ondoorzochte grotten moeten verborgen liggen, ter beschikking van de stoutmoedige onderzoeker, die evenals Reyning, zijn leven voor hun bezit op het spel durft zetten."

Wij menen dat Vrijman hier een weinig overdrijft.

Maar moge zijn boek hier veel gelezen worden, dan geloven we nog wel, dat hier eens veel van Jan Erasmus kan verteld worden. We hopen het.

De Memorie van Antwoord inzake de Begroting

Over de regeling van de storting der schoolgelden, schrijft het Bestuur, dat deze regeling bij het ontwerpen der onlangs tot stand gekomen onderwijs wetgeving na ampele overweging in overleg met de Rijksregering vastgesteld werd. Een soortgelijke regeling geldt ook in Suriname. Het innen der schoolgelden is een interne aangelegenheid van de school, uitsluitend de schoolbesturen betreffend. Het Gouvernement stelt zich op het standpunt, wat trouwens in de gehele onderwijswetgeving is doorgevoerd, dat het zich niet met interne schoolaangelegenheden bemoeit. Het zou zich hiermede moeten gaan bezig houden, indien de schoolgelden van gouvernementswege zouden worden geind en de Inspectie van het Onderwijs de macht zou krijgen leerlingen van de bijzondere scholen te verwijderen, wat strijdig is methet zelfstandigheidskarakter van het bijzonder onderwijs.

Wat betreft de verkeersregeling in Willemstad, schrijft het Bestuur kort en bondig het volgende: Dat de autorijdende bevolking in bepaalde omstandigheden last heeft van de verkeersregeling in de Madurostraat en op de de Ruyterkade wil het Bestuur graag aannemen. Daartegenover staat, dat de autorijdende bevolking van iedere andere regeling ook last heeft gehad en zal hebben.

Het Bestuur acht de getroffen maatregelen een verbetering van het verkeer, waarmede het publiek in het algemeen gebaat is. Wijziging van het verkeer in de zin als door de meeste leden van de Raad bepleit, zou — ook indien bij de uitmondingen van de Columbusstraat signaallantaarns werden geplaatst en in de Columbusstraat verboden werd te parkeren, de verkeersveiligheid in ongunstige zin beinvloeden.

De Verkiezingen.

In de artikelgewijze behandeling van deze memorie van antwoord wordt ons onthuld, dat de verkiezingen van de Staten aanvangen met de candidaatstelling, welke op een door de Gouverneur te bepalen dag in November 1937 zullen worden gehouden. Het laat zich aanzien, dat in enige kiesdistricten de candidaatstelling in de tweede helft van December gevolgd zullen worden door stemmingen, eventueel herstemming, welke zich in 1938 zullen uitstrekken en alsdan haar beslag zullen krijgen.

Curaçaose ambtenaren en Hollandse ambtenaren.

Hetgeen de leden omtrent de benoeming van Hollandse ambtenaren en speciaal omtrent een commies bij de Gouvernements-secretarie naar voren hebben gebracht doet het Bestuur vermoeden, dat de leden aan het woord geen besef hebben van het tekort aan ambtenaren in de rang der oudere adjunctcommiezen en commiezen dat op de verschillende kantoren bestaat en dat niet door benoeming van daardoor geschikte oudere Curaçaose personen kan worden aangevuld, omdat deze niet beschikbaar zijn noch door promotie van jonge, in hun rang nog niet volgroeide ambtenaren kan worden verholpen, Het is een niet te loochenen feit, dat telkens wanneer een der hogere ambtenaren met verlof gaat, het tekort zich scherp doet gevoelen en de gang bij de dienst schaadt.

Zo zal de bezetting bij de Gouvernements-secretarie, versterkt door een commies, nog deze maand zich het profijt van die vermeerdering van het aantal ambtenaren zien ontgaan, doordat een dezer ambtenaren een met langdurig verlof vertrekkende ambtenaar op een der eilanden moet vervangen.

Het spreekt vanzelf, dat een dergelijke vervanging alleen mogelijk zal zijn omdat de voor de gouvernements-secretarie uitgekomen commies volledig bekend is met secretariewerk door langdurige ervaring, welke in Nederlandse gemeenten werd verkregen. Het zou geen zin hebben gehad, om, nu voor de gouvernements-secretarie een bekwaam ambtenaar te krijgen was, die bovendien zowel door zijn practische ervaringen bij verkiezingen als door zijn studie van staatsinrichting en gemeenterecht, voor bepaalde werkzaamheden zeer wel te gebruiken was, op de secretarie een bekwaam ambtenaar van een andere tak van dienst te plaatsen en diens opengekomen plaats te doen vervullen met iemand uit Nederland.

Het Bestuur beperkt zoveel mogelijk de benoeming van andere dan inheemse krachten. De aanneming in tijdelijke dienst van een viertal jongelui, op eigen risico alhier aangekomen — waarvan een na korte tijd ontslag vroeg wegens verkrijging van een beter bezoldigde betrekking — geschiedde uit noodzaak, omdat aanvulling van onder af onmogelijk was, gezien het tekort aan aanbevolen jongelui die de M.U.L.O. school verlaten hebben. Eerstbedoelde jongelui waren in het bezit van een diploma eindexamen vijfjarige H.B.S. en konden dus na een proeftijd — evenals pleegt de geschieden met allen, die in het bezit van dat diploma zijn — voor benoeming in aanmerking komen. Van tussenschuiving is geen sprake geweest. Bovendien, zoals reeds eerder is betoogd bij de behandeling van de suppletoire begroting 1937, ligt het in de bedoeling van het Bestuur om promotiekansen der ambtenaren — onverschillig of zij inheems zijn of van elders afkomstig — die voldoende bekwaamheid en ervaring hebben verworven om tot een hoge rang te worden bevorderd — waartoe hun opleiding niet weinig zal bijdragen — niet uitsluitend afhankelijk te stellen van het aantal vacatures en dus in de toekomst niet vast te houden aan een bepaald aantal plaatsen in elke rang, zulks zal een prikkel zijn voor meerdere inspanning en de arbeid ten goede komen.

Het is de laatste jaren meermalen voorgekomen en het ligt in de bedoeling van het Bestuur op die weg voort te gaan, om hier werkzaam gestelde ambtenaren, die daarvoor de nodige geschiktheid en ijver bezitten, in de gelegenheid te stellen zich in Nederland te bekwamen in het dienstvak, waarin zij hier werkzaam zijn of waartoe zij bestemd zijn.

De werkkampen.

Over de werkkampen schrijft het Bestuur:

Zoals de leden reeds bekend is, zullen de werkkampen onder leiding van respectievelijk het Leger des Heils en de Rooms Katholieke Missie worden geplaatst. De inrichting, het onderhoud en de instandhouding wordt door deze geregeld met dien verstande dat het Gouvernement, dat geldelijke steun verlenen zal, een zeker financieel toezicht op het beheer zal houden.

Het Bestuur, dit behoeft nauwelijks te worden gezegd, juicht de plannen tot de inrichting van de werkkampen voor de jeugd, die na de school te hebben doorlopen nog werkeloos rondloopt, zeer toe en heeft met belangstelling kennis genomen van de beschouwingen der leden, welke zo zeer getuigden van interesse, hetwelk zij zowel voor het werk zelf als voor de kwesties, welke aan de inrichting van werkkampen zijn verbonden, hebben.

Hoewel het Bestuur de bezwaren van sommige leden begrijpt, mag men twee argumenten aanvoeren, die er wel toe bijdragen deze minder zwaar te doen wegen.

In de eerste plaats zal aanvankelijk met een beperkt aantal jongens worden aangevangen, waardoor die gevallen, welke zich het minst lenen, voorlopig, buiten opname zullen vallen. Men bedenke voorts dat de opname vrijwillig geschiedt van de zijde der ouders, die, en dat is een belangrijk ding, het contact met de jongens blijven behouden, omdat zij geregeld in de gelegenheid blijven de jongens te zien op dagen dat zij vrij zijn. Het is ook geenszins de bedoeling dat de jongens in de werkkampen zullen doorbrengen.

De leeftijd van 14 — 20 jaar zijn niet als bepaling van de tijdsduur der opname maar als leeftijdsgrenzen bedoeld, waartussen opname mogelijk zal zijn.

Smokkelen op St. Maarten.

Van belang zijn de mededelingen over het smokkelen van drank op St. Maarten. Deze bestrijding nu is zeer moeilijk vanwege de hoge kosten die hieraan zijn verbonden voor de bewaking der grenzen. Verwacht wordt echter, dat de voorgesstelde uitbreiding van het douanepersoneel op St. Maarten stijging van de opbrengst van de gedistilleerd accijns aldaar ten gevolge zal hebben. Zonder ingrijpende verandering in het belastingstelsel is een uitschakeling van St. Maarten voor de gedistilleerd acccijnsheffing moeilijk uitvoerbaar.

Wij lezen vervolgens, in een staatje, dat uit Curaçao de volgende merkwaardige kwantiteiten sterke drank naar St. Maarten werd uitgevoerd; jenever brengt het tot drie liter per jaar, rum tot 1 liter, whiskey tot drie liter.

Wat er binnengebracht wordt uit het het Franse gedeelte, vermelden de cijfers niet.

Vervolgens wordt medegedeeld dat bij het Bestuur in overweging is om te geraken tot een geregelde postdienst in het tweede district, waarvoor dan reeds een auto is besteld.

Telefoon.

Wat betreft de telefoon, wordt medegedeeld, dat door het groot aantal gesprekken het meermalen is voorgekomen, dat het aantal bedieningskoorden ontoereikend is om de aanvragen te bedienen. Algemeen geldt dat 10% bedieningskoorden, in verhouding tot de nummers der bedieningstafels, voldoende is. Op Curaçao is dit percentage te klein gebleken.

De onderhandelingen met Siemens en Halske zijn reeds ver gevorderd, terwijl ook de Automatic Electra Sales Co. Ltd. in Chicago haar vertegenwoordiger naar Curaçao zond tot op het opmaken van een reorganisatieplan voor automatische telefoon. Zodra de offertes met prijsopgave zijn ontvangen en men zich met een der plannen kan verenigen, zullen gelden worden aangevraagd. De uitvoering zal geschieden door de maatschappij aan welke 't werk wordt gegund. De nieuwaangelegde kabels zullen ook gebezigd worden voor de automatische telefoon en zijn van voldoende aderen voorzien voor latere uitbreiding.

Verlaging der tarieven voor de buitendistricten zal in overweging worden genomen.

Dammen.

In de begroting voor 1933 werd voor onderhoud van dammen op Curaçao een bedrag van ƒ 5.000,— aangevraagd; sinds 1934 werd telkenjare ƒ 10.000.— uitgetrokken.

In de jaren, dat door hevige regens aan de bestaande dammen belangrijke schade werd toegebracht, bleek laatstgenoemd bedrag voor het herstel der dammen ten volle nodig; in de overige jaren werd, zo mogelijk, het resterend bedrag geheel of gedeeltelijk voor de aanleg van nieuwe dammen benut.

Het uitgetrokken bedrag voor 1938 wordt voorhands voor het doel voldoende geacht.

In perioden van geringe regenval neemt de hoeveelheid grondwater, ook zonder dat gepompt wordt, geregeld af, en wel tengevolge van het feit dat dit water, hetwelk in de ondergrond van het eiland hoger dan het zeeniveau staat, naar zee afvloeit. Maatregelen, die deze ondergrondse afvloeiing zouden kunnen verhinderen, vallen buiten de practische en economische mogelijkheden.

Het onttrekken van water aan putten op bepaalde terreinen kan alleen tot gevolg hebben, dat in droge tijden in het door die putten beheerste gebied spoediger een lage grondwaterstand optreedt.

Het aanleggen van dammen op Curaçao kan, gelijk van Bestuurszijde bij herhaling werd uiteengezet, indien op daartoe gunstige punten toegepast, tijdens regenperioden zeker tot het plaatselijk en tijdelijk vergroten van de grondwatervoorraad bijdragen.

Deze kwestie blijft de volle aandacht van het Bestuur houden. Voor zover de beschikbare gelden niet voldoende mochten blijken, zullen te zijner tijd de nodige aanvullende credieten worden aangevraagd.

De resultaten van de bestudering van de kwestie der watervoorziening op Curaçao en Aruba door de bedoelde deskundige, zullen te zijner tijd ter kennis van de Raad worden gebracht.

Kamer van Koophandel.

Zoals uit cijfers moge blijken wordt niet méér aangevraagd dan in vorige jaren.

Wat de opmerking betreft, dat het grootste deel van het geld aangevraagd wordt voor de administratie en dat veel te weinig besteed wordt voor propaganda moge worden medegedeeld dat de Gouverneur van mening is dat de Kamer zich niet eenvoudiger kan inrichten dan thans het geval. Ruim ƒ 8.000.— toch wordt niet aan administratie uitgegeven, doch aanmerkelijk minder. Nadere bestudering toch van de bij art. 100 gegeven specificatie toont aan dat een groter bedrag dan slechts het bedrag ad ƒ 5.000.— voor propaganda enz., voor andere doeleinden dan uitsluitend administratie in de enge zin, wordt aangevraagd.

Met betrekking tot de vraag of spoedig de wijziging van het statuut der Kamer van Koophandel en de instelling van het Handelsregister kunnen worden tegemoetgezien, moge worden medegedeeld dat ondergetekende verwacht dat deze aangelegenheid vóór het einde van het jaar geregeld is.

Bij Nota van Wijziging wordt op dit artikel nog een bedrag van ƒ 7.000 aangevraagd voor bekostiging van een vanwege de Kamer van Koophandel uit te geven boekwerk over Curaçao. Het ligt in het voornemen van de Kamer de bekende auteur Mr. van Balen te belasten met het samenstellen van bedoeld boekwerk, waarin de vreemdeling vele wetenswaardigheden over dit Gebiedsdeel zal kunnen vinden. Het aangevraagde bedrag stelt voor het maximum der uitgaven. De opbrengst van de verkochte boekwerken, welke ten voordele van 's Lands kas zullen komen, zullen te zijner tijd onder de ontvangsten paraisseren.

De Baralt.

Het feit dat het ss. „Baralt" geen gasoline naar de Bovenwindse eilanden mag vervoeren omdat het St. Thomas aandoet is te wijten aan de omstandigheid dat in Januari van dit jaar de scheepvaartwetten van de Verenigde Staten aldaar geldig zijn verklaard. Deze wetten maken het onmogelijk om met de „Baralt" gasoline naar de Bovenwindse Eilanden te vervoeren, indien bij vertrek uit St. Thomas meer dan 12 passagiers aan boord zijn. Dit nu is steeds het geval. Het s.s. „Baralt" vaart volgens een aan de goedkeuring van het Gouvernement onderworpen vaarplan. Het Bestuur is bereid om goed te keuren dat eerst Philipsburg en desgewenst ook de havens van St. Eustatius en Saba worden aangedaan. Opgemerkt wordt hierbij dat de haven van St. Thomas indertijd in het vaarplan werd opgenomen op uitdrukkelijk verlangen van de bevolking der drie Bovenwindse Eilanden. De betrokken scheepvaartmaatschappij blijkt, na ingewonnen informatie, bereid om op geregelde tijden St. Maarten extra aan te doen en daarna alle havens van het gewone vaarplan aan te lopen, derhalve van Bonaire naar St. Maarten te varen en vandaar naar St. Thomas indien tenminste 200 drums gasoline tegelijk verscheept worden b.v. 100 voor het Nederlands en 100 voor het Frans gedeelte van St. Maarten. Het extra aandoen van St. Maarten kost minstens één dag en deze dag dient goedgemaakt te worden.

Voorheen werden 40 á 50 drums gasoline per 2 á 3 maanden vervoerd voor St. Maarten deels voor het Nederlandse, deels voor het Franse gedeelte.

De Brug.

Aangezien de gehele constructie van de nieuwe brug in Curaçao zal worden uitgevoerd, is voor het berekenen, ontwerpen en detailleren geruime tijd nodig, terwijl ook deskundig toezicht op de uitvoering niet kan worden gemist. Het is om deze reden dat de taak van de ingenieur nog niet als geëindigd kan worden beschouwd.

Doorbraak Punda.

Het openstellen van het verkeer in de straat, welke een gedeelte van het terrein zal innemen waar voorheen het pand stond hetwelk heeft toebehoord aan de familie Bethencourt, wacht o.a. op het eindigen van het contract met de huurder van het pand Casa Nova (Art. 1593 B.W.). Zodra dit inmiddels opgezegde huurcontract geëindigd is, hetwelk het geval is in November a.s., zal het in ruil worden afgestaan aan de eigenaar van het pand Breedestraat No. 32, 34 en 36 en Maanstraat 2, 4 en 6, hetwelk voor afbraak in aanmerking komt. Alsdan ligt het in het voornemen een straat aan te leggen gedeeltelijk op de gronden van het huis van de familie Bethencourt en het af te breken pand Breedestraat No. 32, 34 en 36 en Maanstraat 2, 4 en 6 lopende tot aan de Kerkstraat. Met de verbrede Kerkstraat zal de nieuwe straat een goede verbinding vormen met de Columbusstraat. In het algemeen was de bedoeling van de afbraak het opruimen van krotwoningen, het toelaten van voldoende licht en lucht in de blijvende woonwijken en het maken van parkeerruimten op de vrijgekomen gedeelten.

De aanleg van de weg naar Julianadorp is, zoals met cijfers kan worden aangetoond niet kostbaarder dan de aanleg van de andere geasfalteerde wegen. Onnodige kosten zijn, rekening gehouden met de eisen van het snelverkeer, geheel vermeden.

Het ligt in de bedoeling van het Bestuur om deze weg door te trekken, zodra de middelen dit zullen veroorloven.

Bij het projecteren van nieuwe dienstgebouwen is rekening gehouden en zal worden gehouden met een mogelijke inkrimping van de daarin te vestigen Gouvernementsdiensten. Tevens echter moeten de nieuwe gebouwen, zij het met enige schikkingen voldoende zijn voor het ogenblikkelijke doel.

Nieuwe kantoren.

Voor het nieuwe postkantoor is gekozen de plaats, die na afbraak van het Douanekantoor en de daarachter gelegen Gouvernementseigendommen, zal vrijkomen.

Het tegenwoordige postkantoor-gebouw zal worden ingericht voor de Koloniaal Ontvanger.

Veterinaire dienst.

Inderdaad wordt ook steeds van Bestuurszijde getracht de veterinaire dienst zo eenvoudig mogelijk te houden. Echter zijn aan die dienst ook opgedragen verschillende werkzaamheden waarvoor geen speciale ambtenaren beschikbaar zijn en die, bij gebreke van laatsgenoemde ambtenaren, het beste door die van de veterinaire dienst kunnen worden verricht. In dit verband dienen te worden vermeld: het ijkwezen, bemoeienis met de visserij en de landbouw alsook de regeling van de afzet van producten der Bovenwindse Eilanden. Niettemin kan hij een bedrag aan inkomsten over het jaar 1936 van ca. ƒ 42.000,— de dienst als self-supporting worden aangemerkt.

De verhoging van het totaal van het artikel vindt in hoofdzaak haar oorzaak in een hoger bedrag uitgetrokken voor de arbeiders tengevolge van uitbreiding der werkzaamheden aan het abattoir alsmede de loonsverhoging der arbeiders, de aanstelling van een tweede marktmeester en de salarisverhogingen.

De salarissen der marktmeesters mogen niet te hoog geacht worden.

Vergelijking moge plaats hebben met een Controleur van de hygiënische dienst op Aruba.

Het vee, hetwelk met schepen wordt aangevoerd wordt niet door de marktmeester gekeurd. Deze marktmeester i.c. de opzichter van het abattoir neemt slechts inzage van het bewijs van herkomst en verifieert het aantal aanwezige dieren. Een verder onderzoek van deze dieren zou moeilijk kunnen plaats hebben aan boord van de schepen, aangezien bij aanvoer met schoeners de dieren veelal in het ruim geborgen zijn. Dit onderzoek vindt plaats na ontscheping door de GouvernementsVeearts op Parera.

Ondergetekende zou het om de in de Memorie van Toelichting gaan gegeven redenen zeer op prijs stellen de post onvoorzien op ƒ 200.000,— te zien gehandhaafd. De door de Afdelingen aangegeven oplossing biedt slechts gedeeltelijk uitkomst. Om een voorbeeld te noemen heeft zich enige tijd geleden plotseling de behoefte doen gevoelen aan uitbreiding van de kustverlichting p St. Nicolaas op Aruba in verband met het feit dat de Lago Oil en Transport Cy. aldaar vrij plotseling overgaat tot uitbreiding van de haven. De kosten worden op ƒ 45.000,— geschat.

Het is duidelijk dat het onderartikel voor Onvoorziene Uitgaven weinig van dergelijke boekingen toelaat. Hierbij komt dat werkzaamheden waarvoor grote bedragen bij suppletoire begroting 1936 waren toegestaan in 1936 niet meer konden worden uitgevoerd vanwege het feit dat deze verordening eerst laat in het jaar kon worden afgekondigd, zodat de uitgaven ten laste van de post voor Onvoorziene Uitgaven van 1937 moesten worden geboekt. Hierbij moet nog worden opgemerkt dat het geval van de kustverlichting op St. Nicolaas niet op zichzelf staat. De allerwege ingetreden verhoging van de prijzen van materialen speelt mede een voornaam rol. Curaçao maakt bovendien een tijd van groei door en herhaaldelijk doet zich het geval voor dat behoeften plotseling opkomen.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Langzaam rukken de Nationalisten tegen Bilbao op. Maar uit dit langzame tempo blijkt wel dat het optrekken met grote verliezen gepaard gaat of dat de overmacht der nationalisten niet zo sterk is; zodat de uiteindelijke inname wel een Pyrrhus overwinning worden zal.

Intussen houdt de trek van vrouwen en kinderen aan en dezer dagen zijn er weder in opdracht van de Engelse regering 4000 uit Bilbao vertrokken. Ook de Engelse schepen die daar op de rede lagen hebben van Eden de opdracht gekregen om vandaar weg te trekken, daar Engeland internationale verwikkelingen schijnt te vrezen.

De nieuwe regering in Valencia heeft Generaal Miaja aan wie indertijd door Largo Caballero het opperbevel over Madrid ontnomen was, in zijn vroegere functie hersteld. Verder komt uit Catalonië een bericht dat op de militaire Gouverneur aldaar een aanslag is gepleegd, waaruit wel blijkt dat het daar nog alles behalve rustig is.

De Spaanse vliegtuigen die Zondag op Frans grondgebied zijn geland, omdat ze in de mist de weg waren kwijt geraakt (wel merkwaardig dat er 17 vliegtuigen alle gezamenlijk de weg kwijt raken en op hetzelfde vliegveld landen) mogen op bevel der internationale blokkade niet meer terugkeren en worden geinterneerd.

Engeland heeft in Spithead zijn grote vlootrevue gehouden, waarbij 144 Engelse oorlogsschepen en 14 buitenlandse hebben deelgenomen. De reeks waarlangs de koninklijke stoet en de gasten der admiraliteit hebben moeten passeren was anderhalf uur lang.

Onderwijl is Blomberg nog aan het confereren in Engeland; de Franse minister van Buitenlandse zaken Delbos in België en Graaf Ciano de buitenlandse Minister van Italië in Hongarije, waar tevens de Italiaanse vorsten met grote feestelijkheden worden ontvangen.

Duitsland heeft het in de laatste weken zeer druk met het protesteren tegen buitenlandse aanvallen op het Hitlerregime. Het is nu weer tegen Kardinaal Mundelein van Chicago. Deze heeft Hitler en zijn regering aangevallen in een redevoering voor een conferentie van priesters van het diocees van Chicago. Kardinaal Munderein becritiseerde het Nazi-propaganda-bureau voor de valsheden tegen de Kerk in Duitsland. Met betrekking tot Hitler zei de Kardinaal: „Ik begrijp niet hoe het Duitse volk kan toestaan dat een vreemdeling, een Oostenrijkse behanger, en nog wel een arme, een dictatuur in hun land komt vestigen."

En om de maat vol te maken werd de Kardinaal nog bijgevallen door de protestantse bisschop George Graig Steward, van Chicago. Hij zei: „Ik ben zelf verontwaardig door de wijdverspreide beschuldigingen die door de Duitse regering tegen de Katholieke geestelijkheid gelanceerd werden, en ik ben blij dat deze beschuldigingen eindelijk beantwoord zijn.

De nieuwe gezant van Duitsland in de Ver. Staten Dykhoff heeft nu daartegen

geprotesteerd. Het was zijn eerste daad die hij als gezant te stellen had en of hij er met dit protest er beter afbrengt als zijn voorganger met de protesten tegen de burgemeester van New York, valt te betwijfelen.

Als tenminste de vorige gezant Luther daarom zijn post heeft moeten verlaten, dan kan Duitsland wel eens gaan uitzien naar een heel stel nieuwe gezanten voor de Ver. Staten.

We geloven echter dat het beter zijn zal voor de Duitse regering eens uit deze feiten te leren hoe het heel de wereld tegen zich in het harnas jaagt.

Waarlijk verdienstelijke mannen, oudstrijders en mannen die tijdens en na de oorlog de Duitse naam en stand hoog hebben gehouden, worden vrijelijk beledigd en aangevallen door kwajongens en vlegels, die nooit de zwaarte en de beproevingen van het Duitsland tijdens en na de oorlog hebben gedragen.

We willen hier alleen de naam noemen van den groten Duitsen Kardinaal Faulhaber.

Niet Duitsland alleen, Europa en Amerika kennen den groten en geleerden aartsbisschop van Munchen.

Als wij ons het beeld voorstellen van den volmaakten Duitser, dan denken wij aan Kardinaal Faulhaber. Als velen, die Duitsland lief hebben, ontsteld over hetgeen zij daar nu zien, hun ogen in wanhoop willen afwenden, als zij met pijnlijke verbazing kennis nemen van de godslasteringen, dag in dag uit over het land geslingerd door een Ludendorff, een Rosenberg, een Schirach, dan zouden zij voor goed alle Duits uit hun ogen willen verbannen, omdat zij deze hoon aan wat hun heilig is boven alles, niet verdragen kunnen.

Maar dan horen zij de stem van Michaël Kardinaal von Faulhaber. De moedige, onvervaarde stem van dezen zoon van Beieren. Zijn Duits, geadeld door hoge beschaving en diepe wetenschap, meldt hun, dat de geest van het echte Duitsland nog niet gestorven is en dat deze geest onverwoestbaar zijn zal, zolang het Christendom in Duitsland blijft bestaan.

„De stem des tijds is de stem Gods," is de wapenspreuk van den Kardinaal. Hij is een der begenadigde sprekers, die in prachtig Duits de stem des tijds vertolkt. Vóór de oorlog, in de oorlog, na de oorlog heeft hij gesproken. In en buiten Duitsland heeft men hem gehoord. Tegen communisme en nieuw-heidendom heeft hij machtig zijn stem verheven. Als tot een modernen Kerkvader zien millioenen in de gehele wereld naar deze Duitse prelaat op. Indien de huidige machthebbers in Duitsland eens beseften, hoe verschrikkelijk zij de Duitse naam in de wereld schaden, door het feit, dat vlegels als Streicher of Wagner ongestraft hun beledigingen uiten aan het adres van een man, die zoveel deed voor de eer van de Duitse naam, ook in de dagen en in landen, waar die naam in minder goed gerucht stond!

BUITENLAND.

Een oorlogsinvalide op de Preekstoel in de residentie van Hitler.

In de strijd die de Duitse Katholieken op het ogenblik in het Derde Rijk te voeren hebben ter verdediging van de rechten der Kerk, treden vooral de Priesters — oudstrijders uit de wereldoorlog sterk op de voorgrond. De opzienbarende preek van de Plebaan van Eichstatt, die in Zuid-Duitsland van hand tot hand gaat en die ook in het buitenland een diepe indruk heeft gemaakt, heeft thans haar weerga gekregen in een toespraak die in de parochiekerk te Berchtesgaden gehouden werd. Daar heeft een divisie-aalmoezenier dr. Rupert Mayer S.J. uit München vanaf de kansel onverschrokken taal doen horen, woorden die nog des te meer indruk hebben gemaakt, wijl Berchtesgaden de plaats is waar Hitler het meest vertoeft.

Pater Mayer is door zijn optreden tijdens de wereldoorlog een beroemd figuur geworden; destijds werd hij reeds beschouwd als het meest volmaakte type van een leger-aalmoezenier en van hem wordt zelfs verteld, dat hij door zijn optreden een compagnie soldaten, die aan het muiten was geslagen en aan de officieren niet meer wilde gehoorzamen, tot rede heeft gebracht en weer overtuigd om opnieuw aan de strijd deel te nemen. Pater Mayer zelf werd in de oorlog een been afgeschoten.

Tegen de vijanden der Kerk.

Volgens berichten uit Berchtesgaden was het een diep aangrijpende aanblik toen deze oorlogsinvalide in priesterkleed naar de kansel strompelde. Pater Mayer begon zijn preek met aan de gelovigen te verzoeken om, wanneer hij gedwongen zou zijn over dingen te spreken die men op tal van plaatsen niet gaarne zou horen, dat men dan de verantwoording daarvoor niet op de Bisschop of op de Jesuïetenorde zou schuiven; hij zelf en hij alleen wilde daarvoor de totale verantwoordelijkheid dragen. Vervolgens hield de onverschrokken prediker afrekening met het nieuwe Duitse bijgeloof en met de moderne vijanden der Kerk.

De oude legeraalmoezenier beloofde dat hij onvermoeid door het Duitse land zou trekken om overal zonder ophouden te waarschuwen tegen de moderne dwalingen tegen het H. Geloof, die men thans in Duitsland tracht te smokkelen.

Tegelijk met de andere legeraalmoezeniers had hij getracht om de desbetreffende minister duidelijk te maken, waarheen dit moderne heidendom leiden moet, maar het heeft thans niet de schijn dat dit openhartig, eerlijke soldatenwoord in vruchtbare aarde gevallen is.

Aanhankelijkheid.

Tenslotte constateerde de gewijde redenaar dat tegenwoordig de Duitse man zo'n diepe en onwankelbare aanhankelijkheid aan het christelijk geloof aan de dag legt als nog nooit tevoren en dit verschijnsel heeft hij niet alleen kunnen waarnemen bij Katholieken maar ook bij Protestanten. Alleen zij, die gemeend hebben dat men het Katholicisme en het Protestantisme in de korst mogelijke tijd zou kunnen inslikken, hebben zich totaal vergist, want de aanhankelijkheid aan de christelijke godsdienst is in Duitsland nog nooit zo sterk geweest als juist op de huidige dag.

NEDERLAND.

R. K. PADVINDERSVERENIGING ST. THARCISIUSGROEP CURAÇAO.

GODSDIENSTIG LEVEN OP DE JAMBOREE.

Het mooist omlijste veld gereserveerd.

Internutius pontificeert voor tienduizend jongelui.

Naar de wereldjamboree, welke begin Augustus in bos en duin bij Vogelenzang zal worden gehouden, zullen deelnemers komen uit heel de wereld. En onder hen zullen zich ook duizenden Katholieke jongelui bevinden. Hoe in het massale kamp ook voor hun geestelijke belangen zal worden gezorgd, daaromtrent vertelt de Hoofdverkenners-geestelijke in „De Kath. Verkennersleider".

Gen. Behrens, die de algemene leiding heeft van de Jamboree, heeft het mooist omlijste veld van het Jamboreeterrein gereserveerd voor de katholieke eredienst, ongetwijfeld een fijne geste, die voorkomt uit begrip van wat ons het dierbaarst is.

Het is gelegen tussen Huize Vogelenzang en Teylingerbosch. De omgeving is zeer rustig, doordat achter dit terrein het hospitaal ligt en het kamp van Baden Powell, de gasten en de staf. Ten Noorden en ten Zuiden liggen de subkampen.

Op dit terrein zullen de godsdienstige plechtigheden gehouden worden. Een rank, licht overwelfd ciborium zal het pontificale altaar overhuiven, dat door een glazen scherm is beschut tegen de wind. Het zal niet zwaar monumentaal, noch na-maak-rustiek zijn, het zal een blij en eenvoudig ontwerp zijn, dat in samenwerking met enkele vooraanstaande jonge kunstenaars tot stand komt.

Op de eerste Zondag van Augustus, daags na de opening van 't kamp, wordt door de Internuntius Z. Exc. P. Gobbe voor de Katholieke jongens uit alle delen der wereld een Pontificale H. Mis opgedragen. De jongens zullen zelf zingen. We hadden graag de Paasmis gezongen, maar in overleg met het buitenland is toch de 8e Mis gekozen om zeker te zijn van een goede uitvoering. Een koor van Voortrekkers zal de wisselende gezangen zingen. Het moet de jongens toch wel onvergetelijk zijn, als de afgezant van de H. Vader daar de zegen geeft na het H. Offer over meer dan tienduizend broeders verkenners van alle volk en taal, over hun toekomst, die nog haast geheel vóór hen ligt.

Des middags zullen de ruim 10 duizend verkenners naar Haarlem gaan. In de nieuwe, fiere Kathedraal zal een hulde gebracht worden aan Christus Koning.

De Eerste Vrijdag zal meer intiem maar toch zeer indrukwekkend gevierd worden. Er zal een stille H. Mis zijn met algemene H. Communie van alle Katholieke verkenners der verschillende naties, die afwisselend, ieder in hun eigen taal een lied zulen ten gehore brengen ter ere van het Allerheiligste.

Omtrent de tweede Zondag zijn de plannen nog niet definitief. De laatste nacht zal er een nachtelijke aanbidding zijn aan het Hoofdaltaar. Om beurten zullen de verkenners daar hun dankzegging op het einde van de Jamboree verrichten en God de Wereldvrede afsmeken.

Deze plechtigheden vormen het meest grootse uit het godsdienstig leven op de Jamboree. Daarom echter is de rest nog niet minder belangrijk. Dit speelt zich af in de subkampen zelf. De Jamboree is ingedeeld in 8 subkampen. Ieder subkamp is een kleine Jamboree op zichzelf. In ieder subkamp liggen de gedeeltes van de contingenten der verschillende volkeren. Zo zulen in subkamp 1 en 2, 5 en 6 leden liggen van het Franse contingent. Ook de Engelsen, de Zweden en Denen en vooral de Nederlanders zullen in verschillende kampen worden verdeeld. Zo ontstaan in ieder subkamp kleine nationale kampen, die als verschillende landen naast elkaar liggen.

Ons Hollandse katholieke contingent wordt dus ook weer verdeeld, maar vormt in ieder subkamp in het Nederlandse contingent weer een eigen groepering.

Nu is de godsdienst verzorging in ieder subkamp overgelaten aan de geestelijke leiding van iedere natie afzonderlijk. De Jamboree is niet een Nederlands kamp, maar een verzameling van kampen uit heel de wereld. De eigen gewoonten, en inzichten, het eigen karakter en de eigen mogelijkheden moeten tot hun recht kunnen komen.

Dat vraagt iedere rationele godsdienstige verzorging.

In de Nederlandse afdeling van de subkampen zal de godsdienstige verzorging zoveel mogelijk per troep geschieden. Daardoor kan het troepleven op de Jamboree weer sterk naar voren komen. Geen ogenblik voelt de troep zo sterk haar eenheid als onder de H. Mis in het kamp. Het is voor de Nederlanders mogelijk, omdat zij voldoende altaren kunnen meenemen. De Scouts de France, die in 2 subkampen bijeen liggen in aangrenzende sectoren, denken op de grens van deze indeling een centraal altaar te bouwen of liever een cirkel van altaren. Andere naties hebben misschien weer een andere oplossing.

De dagelijkse H.H. Missen zijn niet aan het grote hoofdaltaar maar in de subkampen zelf. Ook de dagelijkse gebeden zullen in de subkampen zelf zijn. Het morgengebed waarschijnlijk alleen per groep. Het avondgebed zal in verschillende groepering plaats vinden al naar het verschil in de beëindiging van de dag. Voor het Angelus van twaalf uur zal een algemeen sein worden gegeven. Misschien is het zelfs mogelijk in ieder subkamp een klok te hebben die dit sein overneemt. De verdere geestelijke verzorging in iedere troep geschiedt door de Aalmoezenier.

Aan de staf van ieder subkamp wordt echter een algemene aalmoezenier toegevoegd die de gemeenschappelijke belangen van geestelijke verzorging in het subkamp heeft te verzorgen en die de verantwoordelijke instantie is voor alle overleg, wensen, klachten, etc. die aan de geestelijke verzorging annex zijn.

CURACAO.

De Verkiezing.

We hebben indertijd bij een beschouwing over ons kiesreglement geschreven, dat we de indruk daaruit kregen alsof het Bestuur, de verkiezing zo ingewikkeld mogelijk had willen maken.

We merken thans echter een verbetering in deze. We ontvingen nl. een alphabetisch register op het Curaçaose kiesreglement 1937 en een tijdtafel van data en termijnen, welke ingevolge het kiesreglement in acht genomen moeten worden.

Beide uitgaven van de Gouvernementsdrukkerij zijn onmisbare gidsen.

K KRO

Wereldprogramma Via P.C.J. Golflengte 31.28 19.24—20.24 uur Curaçaotijd.

Zondag 23 Mei.

1. Gramofoonmuziek.
2. „Voor God" door Prof. Dr. A. Steger.
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O. Via P. H. I. op Golflengte 25.57 M. Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. Landbouwkundige Missie-actie door Ir. J. P. Planje.
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Athletiekwedstrijden.

Wij vestigen de aandacht op de advertentie in dit blad voor de athletiekwedstrijd op Zondag a.s.

We hebben er onlangs nog de aandacht op gevestigd, hoe de athletieksport in de laatste jaren op Curaçao is vooruitgegaan.

We kunnen dus een mooie wedstrijd verwachten. Laat het publiek van zijn belangstelling blijk geven.

De toegang is vrij!

Diefstal.

Door C.P.I.M. is bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van een aantal pijpleidingbuizen, behorende tot de aan die maatschappij toebehorende windmolens te Seroe Mahoema.

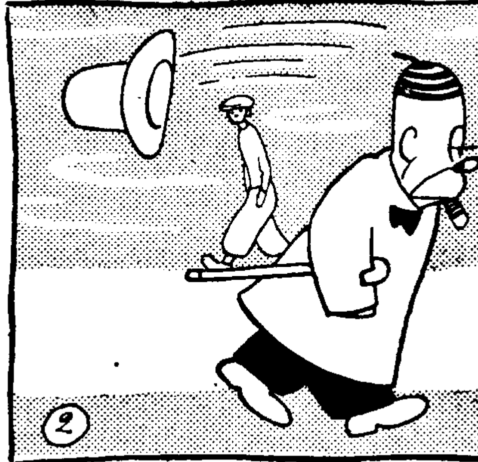
Naar de dader wordt een onderzoek ingesteld.

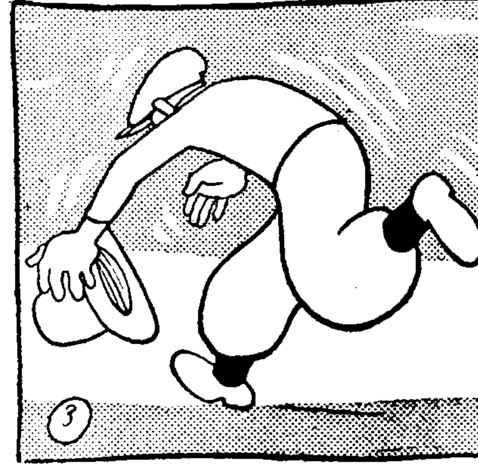
Hockeysport op Curaçao?

Wij lezen in de Maasbode:

De middenvoor van het Nederlands hockeyelftal en van de Amsterdams Hockey en Bandy Club van den Berg vertrekt 15 Mei voor de tijd van drie jaren naar Curaçao. Aanstaande Zondag tegen Duitsland te Amsterdam speelt hij zijn laatste internationale wedstrijd; verder heeft hij nog juist gelegenheid voor zijn club, Amsterdam, de kampioenwedstrijden en de eindstrijd om de beker mee te maken.

SCHADE MAAKT WIJS.

Een practische handdoekhouder.

Van de Heer Arnold J. Salas ontvingen wij een zeer practisch handdoekhouder. Een Amerikaans patent, een interessantigheid, wel waard er eens kennis mee te maken.

De Prins van Sind.

Naar de Hr. Rietkerk ons mededeelde heeft de uitvoering van bovenstaande Operette een batig saldo opgebracht van *f* 25.—, welke inmiddels aan de Koningin Emma Stichting is afgedragen.

Ingezonden.

Geachte Heer Redacteur:
Gun mij een plaatsje in uw veelgelezen blad.

Men spreekt zo mooi over de steun aan Hollands fabrikaat. De leus is „Koopt in het Moederland! Steunt Holland!"

Maar wanneer de invoerrechten voor wat uit Holland komt, even hoog blijven als voor het uit den Vreemde geïmporteerde, zal men eer in 't nabije Amerika kopen of in landen met lager geldkoers. Vooral ook nu de Vracht op de Holl. boten door de berekening in Eng. ponden zakenlui van een bestelling in Holland afschrikt.

Mensen in Curaçao steunt Holland!
U dankend voor de plaatsruimte.

Een buitenman

BOEKBESPREKING.

EEN LEVEN VAN CHARLES DE FOUCAULD.

De heilige van de Sahara.

Als deel 9 van de serie SCHIJNWERPERS, eerste reeks, verscheen zoeven het leven van Charles de Foucauld van de hand van de jongen Vlaamse prozaschrijver Ernest van der Hallen.

Na zijn aandacht over, naar het vaak scheen, te veel verschillende terreinen verdeeld te hebben, kwam van der Hallen in dit boek tot een beter begrip van zijn eigen mogelijkheden. Na een studiereis waarbij hij het merendeel van de plaatsen bezocht waarop zich het leven van de grote Franse kolonisator- en pacificator- van- de-geestafspeeldestelde hij diens leven in eenvoudige, boeiende soms meeslepende taal te boek. En bracht waarmede het overvolle leven van deze soldaat., ontdekkingsreiziger, monnik, kluizenaar en zendeling onder de aandacht van een wereld die maar al te gemakkelijk zijn behoefte aan „heroworshop" bevredigd ziet door de schittering van figuren die heden nog pralen, om morgen misschien glansloos en vergeten ten onder te gaan.

De Facauld beginng de vergissing kanonnen op te stellen naast het Kruis, en daarom overviel de dood hem zo wreed en zo onontkoombaar.

Voor alle, pong en oud, die nog bewonderen kunnen en een waarlijk groot man bewonderen willen is deze uitgave, waarmede de eerste reeks Schijnwerpers besloten werd, een zeer gelukkige.

Uitgeverij Bilstraat 41 B, Utrecht.

Het Spectrum

Eén roman van Karl May

„Een Duits schrijver over vroegere en hedendaagse zeden heeft nagerekend, dat men in één enkele roman van Karl May lezen kan hoe 16000 mensen worden doodgeschoten, 240 gescalpeerd, 219 vergiftigd door gas of ander vergif, 68 door vuistslagen gedood, 130 doodgestoken, 16 verdronken, 8 de hongerdood prijs gegeven, 4 laat hij door krokodillen verslinden, 2 mannen en een vrouw aan een boom gehangen boven een krokodillenvijver, 3 door gif krankzinnig maken, 2 de buik opensnijden, 1 als voer voor de ratten werpen, 1 wordt geblinddoekt op een houtvlot in de rivier gezet, 1 levend begraven en 1 geworgd.

Voorts laat hij, voor afwisseling, 2 mensen als slaven verkopen in Afrika, 23 bewusteloos ranselen, 12 bewusteloos maken door ze de keel toe te knijpen, 12 dito door kolfslagen en 30 door schoppen. Gekneveld worden er 10, door dolksteken verwond6. Twee mensen snijdt men de handen af. Vier vrouwen worden verleid, een wordt geweld aangedaan, een man krijgt 50 stokslagen, 3 mannen worden gefolterd, 3 worden de ogen uitgestoken,2 zolang gekriebeld tot ze gek worden, 1 wordt er opgehangen aan een kraantrekker, 1 zieke wordt in de sneeuw gelegd, om zo dood te vriezen, 1 wordt er een gat in de schedel geboord, 1 neus en oren afgesneden en geskalpeerd en nog vijftig andere gruwelen worden uitvoerig beschreven. Totaal der doden 2293. Aantal afleveringen: 109. Aantal bladzijden: 2612. Aantal lezers: duizenden en duizenden."

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

Met het s.s. „Hamburg" zijn gisteren in Cuxhaven de slachtoffers binnengebracht van de Hindenburgramp. Het lijk van Kapt. Lehman was van de „Europa" vanaf Plymouth, vergezeld van zijn echtgenote in een extra vliegtuig naar Cuxhaven overgebracht.

Aan de 26 slachtoffers werd een grootse ontvangst bereid.

Heden wordt te Londen een einde der busstaking verwacht. De stakers hebben hun eisen niet ingewilligd kunnen krijgen.

Vanuit Bilbao is een Baskische boot kunnen ontkomen naar St. Jan de Luz met 50 millioen dollar goud.

Te Bilbao zijn 2 Duitsers verdacht van spionnage terechtgesteld.

UIT NEDERLAND.

Naar verluidt zal het Prinselijk paar 22 Mei met de Java naar Nederland terugkeren. Waarschijnlijk zal de Nederlandse kruiser naar Londen opstomen waar de vorstelijke reizigers aan boord komen.

Volgens de weekstaat van de Nederlandse Bank steeg het muntmateriaal in goud tot 49.99 millioen gulden. Het muntenmateriaal in het buitenland steeg tot 49.99 m. Het beschikbare metaalsaldo steeg met 30.41 m. Het bedrag van bankbiljetten in omloop daalde met 13.87 m. Het saldo in rekening courant van het rijk steeg met 13.07 m, dat van anderen steeg met 51.15 m.

Het Tweede Kamerlid Mr. Westerman, lid van Nationaal Herstel, is overgegaan naar de N.S.B.

SPORT.

Gedurende de Pinksterdagen werden verschillende internationale voetbalwedstrijden gespeeld. In Bern Zwitserland-Ierland, die met 1—0 door de Zwitsers gewonnen werd. In Oslo Zweden-Engeland, door de gasten mt 0—4 gewonnen en in Praag Tsjechoslowakije tegen Schotland; ook hier waren de zonen van Albion het sterkste en wonnen met 1—3.

SPORT-RUBRIEK
Officiële Mededelingen
VAN
"De Curaçaose Voetbalbond."

COMPETITIE-PROGRAMMA

A-Klasse:		B-klasse:	
	MUNDO NOBO		
30 Mei	: J. Holl. 1 — Hercules 1 (F. Kranenburg)	30 Mei	: Atletico — P.S.V. * (A. de Rooy)
			Res. A.-klasse
6 Juni	: S.U.B.T. 1 — Volh. 1 (H. Elfrink)	6 Juni	: J. Holl. 2 — Hercules 2 * (A. Oehlers)
			Res. A-klasse
13 Juni	: R.C.C. 1 — Hollandia	13 Juni	: Volh. 2 — Transvaal 2 *
20 Juni	: R.C.C. 1 — Transvaal 1	20 Juni	: Be Quick — Feyenoord *
	RIO CANARIO.		
30 Mei	: R.C.C. 1 — Asiento 1 (H. Elfrink)	30 Mei	: Be Quick — D.C.C. * (A. D. Joens)
6 Juni	: Hollandia — Transvaal 1 (E. R. Jansen)		
13 Juni	: S.U.B.T. 1 — Hercules 1	13 Juni	: D.D.V.O. — D.C.C *
20 Juni	: Asiento 1 — S.U.B.T. 1		
	SCHERPENHEUVEL.		
6 Juni	: Asiento — Scherpenh. (O. Corsica)		
13 Juni	: J. Hol. 1 — Scherpenh. 1		Res. A-klasse
20 Juni	: Volh. 1 — Transvaal 1	20 Juni	: Scherph. 2 — J. Holl. 2 *

De met * aangegeven wedstrijden beginnen om drie uur.

De scheidsrechter H. Koeiman is met ingang van heden afgeschreven van de lijst van de Bonds-scheidsrechters.

Met ingang van heden zijn de navolgende spelers voorlopig geschorst van deelname aan alle wedstrijden in C.V.B.-verband totdat de Straf Commissie uitspraak zal hebben gedaan inzake overtredingen begaan in de wedstrijden achter hun naam vermeld, t.w.:

J. Scorrea (Jong Holland)	J. Holland — Asiento	25.4.37
P. C. Jansen idem	alsvoren en	
	J. Holland — S.U.B.T.	17.5.37
J. Smids (Asiento)	J. Holland — Asiento	25.4.37
F. Sibilo (Transvaal)	Transvaal — Hercules	16.5.37
J.Ronulfo (Hercules)	Transvaal — Hercules	16.5.37
M. de Castro (S.U.B.T.)	J. Holland — S.U.B.T.	17.5.37

Geannuleerd de wedstrijd Jong Holland — Asiento gespeeld op 25 April 1937; zal op een later te bepalen datum opnieuw worden gespeeld.

Ingeschreven als Scheidsrechter V. B. Manuel, Fleur de Marie 107 en als aspirant-scheidsrechter A. R. Esco, Sisalstraat 12.

Ingeschreven als werkende leden van:
Atletico: F. Pieters, S. A. Serafina.
Hollandia: J. H. Hoendervoogt, E. Walraven, N. H. de Bruyn.

Afgeschreven als lid van S.U.B.T.: E. Winklaar.

HET BESTUUR.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, de heer H. A. Dennert, Breedestraat 181, telefoon 640.

LOTERIJ

Wij delen U mede dat de trekking van de loterij op de schilderstuk ten bate der Voortrekkers van de St. Tharsiciusgroep, die deel zullen nemen aan de Internationale-Padvinders-Jamboree, gehouden zal worden op 29 Mei a.s. in het Stamlokaal der Voortrekkers (St. Thomas College) om 3 uur n.m.

Wij nodigen alle belanghebbenden en belangstellenden beleefd uit tot het bijwonen van deze trekking.

2-1 HET BESTUUR.

UITZENDINGEN VAN DE CUROM.

Zaterdag, 22 Mei 1937.

7.00 — 7.03.
Opening Wilhelmus.
7.03 — 8.00
Cabaret programma
1. Hollandse Potpourri
2. Deel I en II
AVRO Orkest Kovacks Lajos
3. Canzonetta
4. La Folleta
Gezongen door Erna Sack-sopraan met Orkest
5. Sweet Marie
6. Just like a butterfly
The Singing Sophomores met pianobegeleiding
7. Populaire feestmars
8. Die Oudjes doen 't nog best
Gezongen door Kees Pruis met Orkest
9. Du sollst der Kaiser meiner Seele sein
10. Das Zauberlied
Gezongen door Joseph Schmidt met Orkest
11. I'm gonna Charlestone, back to Charlestone
12. Dinah
Gezongen door The Revellers
13. Weekend in Scheveningen
14. De Voetbalmatch
Gezongen door Louis Davids met piano
15. Oude Herinneringen
16. The Hodlers — accordeon duet
17. The wanderer
18. Dark Night
Gespeeld door de A. & P. Gypsies
8.00 — 9.00
1. A la Voz del Fuego, Rumba
2. Sirena, Rumba Son
3. Adios a Curaçao, Wals
4. Ban Bonaire, Tumba
5. Estrellita
6. Paloma
7. Hoja de Oro, Wals
8. A Ti, wals
9. Ik wou je wat vragen, tangolied
10. Hoki Poka, Carioca
Gezongen door Kees Pruis met Orkest
11. Anita, tango
12. Blauer Himmel
Adalbert Lutter en Orkest
13. Musical College, foxtrot
14. I'm an old cowhand from the Rio Grande, fox trot
Heinz Wehrer en Orkest
15. The little things you used to do, fox trot
16. Go into your dance - foxtrot, Johnny Green en Orkest
17. Ya no canta chingolo, tango
18. Suspiro, tango
9.00 n.m.
Sluiting, Wilhelmus.

Zondag, 23 Mei 1937.

11.00 — 11.03
Wilhelmus en Opening.
11.03 — 11.30
Nederlands programma
1) Prins Bernhard Mars
2) Neerlandia — potpourri
Polydor Harmonie Orkest
3) In een bootje bij Schellingwou
4) De sweepstake
Louis Davids
5) Als er niemand is
6) Carolina Moon
Tholen en Van Lier
7) Die goeie ouwe tijd
8) Deel I en II
Avro band Kovakc Lajos
11.30 — 12.10
Peter Kreuder aan de vleugel
a) Peter Kreuder spielt — Sie tanzen
b) Deel I en II
c) Top Hat Potpourri
d) Deel I en II
e) Kreuder spielt — Sie tanzen
f) Deel I en II
g) Potpourri
h) Deel I en II
i) Kreuder spielt — Sie tanzen
j) Deel I en II
12.10 — 13.00
Vervolg Nederlands programma.
9) Kom, drink nog eens leeg een keer
10) Tante Alida speelt op haar mondharmoniko
Joop de Leur's accordeon kwartet
11) Hein de Bruin
12) De Zesdaagse
Louis Davids
13) Amsterdam bij Nacht
14) Vaak denk ik aan dien ouden tijd
Bob Scholte en Jetty Cantor met Orkest
15) Voorwaarts... Mars, Vrolijke Mars-potpourri
16) Deel I en II
Kees Pruisen en Orkest
17) Het Plekje bij den Molen
18) Twee ogen blauw
Willy Derby met Orkest
Kees Pruis en Orkest
19) e jongens van Radeldiedeldee
20) Haal op Manus
Bob Scholte met Orkest
21) Als Oom Piet op zijn banjo gaat spelen
22) Het Pieremènt moet van de Grachten
Bob Schulte met Orkest

Maandag, 24 Mei 1937.

7.00 — 7.05
Wilhelmus, Openingsmars
Mevrouw N. Tange-Batten, aan de vleugel begeleid door Mej. Rachel Moron speelt de volgende viool-soli:
1. Schüler Concertino Opus 5 — Adolf Huber (Viool-Piano)
2. Piano Solo door Mej. Moron: „Maiblumen" — Sidney Smith Op. 14
3. Meditation de Thais — J. Massenet (Viool-Piano)
7.30 — 7.45
GRAMOFOONPLATEN:
7.45 — 8.00
Telefunken Programma aangeboden door Meyboom Handelsonderneming
8.00 — 8.30
EL LOUVRE programma: Victor gramofoonplaten:
8.30 — 9.00
LUCKY STRIKE PROGAMMA.
9.00 n.m.
Wilhelmus, Sluiting

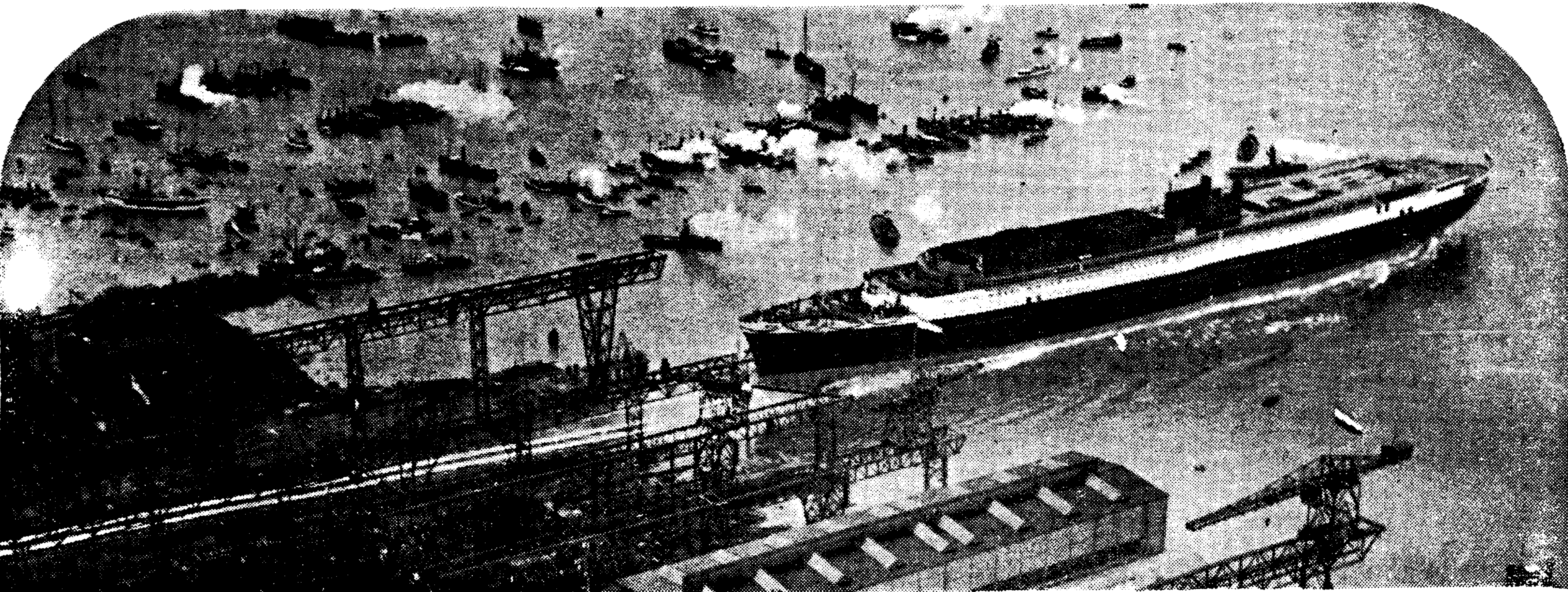
Dinsdag, 25 Mei 1937.

7.00 — 7.05
Wilhelmus, Openingsmars
7.05 — 8.00
Concert, te geven door de H.H. Sweers (viool), de Neeve (cello) en Mevrouw Sterk-Morks (Piano)
1) Trio — Opus 1 No. 3 — L. von Beethoven
a) Allegro con brio
b) Andante con variationen
c) Menuetto
d) Finale
Intermezzo gramofoonplaten:
2) Trio — Opus 99 Schubert. Andante
8.00 — 9.00
Een uur dansmuziek
9.00 n.m.
Wilhelmus, Sluiting,

Eerst naar LINKS, dan naar RECHTS uitkijken vóór u oversteekt, en.... even uw beurt afwachten. (Neem liever een latere tram dan.. de auto van den „Eerste Hulp-dienst".)

LIJST VAN BINNENKOMENDE SCHEPEN OVER MEI 1937

20	„	Eng.	West Niles	?	?
21	„	Ned.	Luna	Maracaibo	Pto. Cabello
23	„	„	El Libertador	Maracaibo, Aruba	Aruba, Maracaibo
23	„	Amk.	Tachira	Pto. Cabello	Maracaibo
24	„	Noor	Austvangen	New Orleans	Paramaribo
24	„	Amk.	Lara	Maracaibo	Pto. Cabello
25	„	Ned.	Bachus	Europa	Aruba
25	„	„	Boscoop	Cristobal	Liverpool
26	„	„	Atlas	Maracaibo	Maracaibo
26	„	„	Amazone	Pto. Cabello	Maracaibo
26	„	Ned.	El Libertador	Maracaib. Aruba	La Guaira
26	„	Duitsch	Mimi Horn	Pto. Colombia	Pto. Cabello
26	„	„	Sesostris	Pto. Cabello	Pto. Colombia.

Voor enige weken is de „Nieuw Amsterdam" te Rotterdam te water gelaten.